

Vzhľadom na charakter „Informácie“ KOZ SR oceňuje snahu uskutočniť štrukturálne zmeny na zlepšenie zamestnanosti Slovenskej republiky prostredníctvom vypracovania komplexnej stratégie zamestnanosti na národnej úrovni. Keďže Slovensko napriek zlepšujúcim sa podmienkam na trhu práce dlhodobo zápasí najmä s nepriaznivou štruktúrou nezamestnanosti, je dôležité, že zamestnanosť sa dostáva do stredobodu záujmu, pretože je úzko spojená s udržateľnou konkurencieschopnosťou a hospodárskym rastom Slovenska.

Z pohľadu odborov bolo už v samotnej príprave zdôrazňované, že Národná stratégia zamestnanosti SR by mala byť podporená nadrezortným orgánom, ktorý bude zodpovedný za koordináciu politik a sledovanie protichodných cieľov jednotlivých politik a stratégií, ktoré v súčasnosti presahujú rámec pôsobnosti Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR a ktorý zabezpečí vecné riešenia s pozitívnym dopadom na zamestnanosť. Ďalej odbory zdôrazňovali, že je potrebné zabezpečiť financovanie presahujúce európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF).

Opätovne poukazujeme, že z odpočtu plnenia strategických cieľov v jednotlivých oblastiach stratégie vyplýva, že prevažná väčšina opatrení je **financovaná práve prostredníctvom EŠIF, čo síce prináša priaznivé výsledky, avšak z dlhodobého hľadiska nie je udržateľné**. Národohospodársky aspekt vo forme daňovo – odvodovej a subvenčnej politiky a parciálny prístup vo forme odvetvových a regionálnych politik na úrovni jednotlivých rezortov nie je postačujúci.

K naplneniu strategických zámerov popisuje stratégia proporcionálny a koordinovaný postup v ôsmich oblastiach a predložená Informácia poskytuje vyhodnotenie plnenia úloh z nej vyplývajúcich:

- **Podpora tvorby pracovných miest** – vzhľadom na zlepšujúce sa ukazovatele v miere nezamestnanosti, ako aj v jej štruktúre možno konštatovať pozitívny vplyv aktívnych opatrení na trhu práce na podporu zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Avšak ako uvádzame vyššie, tieto, aj ďalšie opatrenia sú **financované z EŠIF, a nejde teda o koncepčné zmeny, ale aktuálne a prevažne prechodné riešenia**, ktoré v budúcnosti nemusia postačovať.

Obyvoby poukazujú, že zavedená **odvodová odpočítateľná položka** už neplní svoj účel a síce, že poberatelia minimálnej mzdy boli oslobodení od platby zdravotných odvodov, rovnako platila úľava aj pre zamestnávateľov. S rastom minimálnej mzdy to už v súčasnosti neplatí a zrušená bola aj úľava pre zamestnávateľov. Od svojej účinnosti sa odvodová odpočítateľná položka (OOP) nevalorizovala, a preto by bolo vhodné **prehodnotiť mechanizmus jej tvorby**. OOP síce platí pre zamestnancov, ktorých príjem dosahuje maximálne 570€, keďže sa však jej výška s rastúcim príjmom znižuje, zamestnancovi s príjmom 569€ sa vymeriavací základ pre platby zdravotného poistenia prakticky znižuje len o 2€ a pri príjme 570€ je OOP nulová.

- **Inovácie ako nástroj podpory zamestnanosti** – KOZ SR podporuje tvorbu znalostnej ekonomiky.

- **Rozvoj sociálnej ekonomiky ako inovatívny nástroj podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti** – KOZ SR oceňuje zahrnutie sociálnej ekonomiky do stratégie zmien, zároveň verí, že v nasledujúcom období sa bude táto oblasť rozvíjať rýchlejšie a že nastavený systém podpory bude transparentný, administratívne nenáročný a atraktívny pre podnikateľov ochotných pôsobiť v sociálnej ekonomike najmä na regionálnej úrovni v menej rozvinutých regiónoch.

KOZ SR víta vypracovanie zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch, ktorý má za cieľ definovať širší priestor sociálnej ekonomiky a umožniť tak podporu a rozvoj sociálnej ekonomiky, nakoľko nastavenie pravidiel sociálnej ekonomiky doposiaľ absentovalo. KOZ SR vníma sociálnu ekonomiku a podniky, okrem jej všeobecne prospešného účelu, ako účinný nástroj podpory zamestnanosti v menej rozvinutých regiónoch, znevýhodnených a zraniteľných osôb, ako aj podpory sociálneho bývania, ktoré si na Slovensku vyžaduje značné posilnenie. KOZ SR dúfa, že kontrolné mechanizmy a podmienky podpory sú dostatočne prísne na to, aby sa predišlo zneužívaniu sociálnych podnikov a tie slúžili svojmu hlavnému poslaniu.

- **Flexibilita pracovných vzťahov, pracovné podmienky, ochrana práce a kultúra práce** – pre KOZ SR je presadzovanie dôstojnej práce prioritou. Potieranie nelegálnej práce, pracovné podmienky, ochrana práce a zdravia zamestnancov a kultúra práce by mala byť prvoradá. V rámci stratégie by sa malo zamerať najmä na preventívnu činnosť v jednotlivých oblastiach a vytvoriť dostatočný legislatívny, ako aj finančný rámec na zabezpečenie týchto cieľov.

Aj keď minimálna mzda v ostatných rokoch výrazne narastá, odbory **nepovažujú jej súčasnú výšku za postačujúcu** na garanciu práva zamestnanca na odmenu za vykonanú prácu vo výške, dostatočnej na to, aby mu zabezpečila dôstojnú životnú úroveň.

Dodržiavanie minimálnych mzdových nárokov v zmysle Zákonníka práce, rovnako aj podpora kolektívneho vyjednávania vyššieho stupňa, aj na podnikovej úrovni, a sociálneho dialógu je základom pre zabezpečenie adekvátneho rastu príjmov na Slovensku a spravodlivého odmeňovania v národnej ekonomike.

- **Účinné riešenie dlhodobej nezamestnanosti** – dlhodobá nezamestnanosť je jedným z kľúčových a pretrvávajúcich problémov SR, ktorý je potrebné efektívne a udržateľne riešiť systémovými opatreniami, s ktorými sa KOZ SR stotožňuje. KOZ SR pozitívne vníma znižovanie počtu dlhodobo nezamestnaných osôb. KOZ SR je presvedčená, že pri zvyšovaní podielu finančných prostriedkov na aktívnu politiku trhu práce zameranú na riešenie dlhodobej nezamestnanosti je **nevyhnutné zamerať sa na dlhodobú udržateľnosť opatrení** a hľadať aj ďalšie možnosti financovania. Ďalej je potrebné pokračovať v individuálnom prístupe a poradenstve a citlivo pracovať s dlhodobo nezamestnanými, rovnako ako aj zabezpečiť im dostatočnú sociálnu ochranu. Dlhodobo nezamestnaní sú zraniteľnou skupinou, ktorá je ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením, pričom **dávky hmotnej núdze sú nepomerne nižšie ako suma životného minima**, ktorá taktiež nezodpovedá príslušnému podielu skutočných nákladov na život priemernej domácnosti.

- **Kapacity, sieťovanie a rozvoj verejných služieb zamestnanosti** – KOZ SR opätovne poukazuje najmä na neúmernú vyťaženosť zamestnancov úradov PSVR a ich nedostatočné finančné ohodnotenie, čo môže mať negatívny vplyv na odbornosť a kvalitu poskytovaných služieb. KOZ SR oceňuje zvýšenie odborných kapacít, poskytnutie školení zamestnancom, ako aj optimalizáciu využívania personálnych kapacít a odbúranie nárazovej práce. Napriek tomu poukazujeme na fakt, že finančné ohodnotenie pracovníkov úradov PSVR je pod priemerom vo verejnej správe, preto KOZ SR **vníma negatívne fakt, že v rámci odpočtu nebol dosiahnutý ani len zámer zabezpečiť** zamestnancom poskytujúcim odborné a informačno-poradenské služby **mzdu zodpovedajúcu priemernej mzde vo verejnej správe.**

- **Podpora ponukovej stránky trhu práce prostredníctvom kvalifikácií pre lepšiu zamestnanosť** – KOZ SR považuje reformu školstva za kľúčovú v procese riešenia zamestnanosti a oceňuje implementáciu politik dualného vzdelávania. Dostatočný počet

kvalifikovaných pracovných síl, ktorý reflektuje potreby trhu práce, zabezpečí udržateľnú zamestnanosť, aj preto očakávame progresívnejšie riešenia v tejto oblasti.

- ***Nadrezortná koordinácia politik s pozitívnym vplyvom na zamestnanosť*** – KOZ SR oceňuje konštituovanie Rady vlády Slovenskej republiky pre rozvoj zamestnanosti ako poradného, koordinačného a odborného orgánu vlády SR.

KOZ SR podporuje **odporúčania na aktualizáciu plnenia národnej stratégie zamestnanosti**. Zároveň upozorňuje, že cieľ zvýšiť úsilie na riešenie výzvy o nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily by mal byť **primárne orientovaný na získavanie kvalifikovanej pracovnej sily z národných zdrojov**.